

praelatos non solum non posse vendere beneficia ecclesiastica sine simonia contra divinum jus, verum etiam nec posse aliis modis vel titulis explicatis pecuniam exigere pro beneficio, etiam intuitu temporalis incommodi. Ita docent fere omnes, et patet breviter prior pars, quia ostensum est beneficium ut sic, id est, ut annexum spirituali titulo, non posse vendi sine simonia, etiam a Papa; ergo multo minus ab inferioribus. Ratio vero alterius partis est, quia Episcopus non potest disjungere fructus beneficii a beneficio, et consequenter non potest de illis ut de mere temporalibus disponere, nec facere ut jus ad illos acquiratur, nisi medio jure et ministerio spirituali; ergo non potest præbendam vel partem ejus vendere, nisi vendendo spirituale. Consequentia patet ex dictis, et antecedens probatur, quia jure communi statutum est, ut beneficia sine diminutione conferantur in proprio titulo; et in c. *Prohibemus*, de Censib., prohibentur Episcopi partes reddituum beneficiorum suis usibus applicare, aut ecclesiis nova onera imponere. Idem sumitur ex cap. ult., 1, quæst. 3, cap. *Majoribus*, et cap. *Vacante*, de Præb. Est autem hæc prohibitio de jure positivo, ut constat. Unde illa seclusa possent Episcopi in suis diocesis separationem facere, et ita etiam possent sine simonia sibi vel alteri ex justa causa applicare temporale emolumentum, et consequenter illud per se spectatum vendere. Sed hoc merito prohibitum est, quia esset in magnam Ecclesiæ perniciem, ut in prædictis juribus satis significatur.

36. *An Episcopus possit modo, non obstante jure positivo, imponere onus pecuniæ cupienti beneficium.* — Solum potest interrogari an nunc etiam, non obstantibus his prohibitionibus juris positivi, licere possit Episcopo aliquod onus pecuniæ imponere cupienti beneficium obtinere, eo modo quo id affirmat Major supra relatus. Videtur enim id posse fieri aliquando licite, nam multorum Canonistarum opinio est, posse Episcopum imponere temporalem pensionem illi personæ, cui confert beneficium, ut tenet Gigas, quæst. 6, de Pension., cum Innoc. Imol., Felin., Anchar., Oldrado, Decio, Anton. et aliis, quos citat. Quod etiam tenet et late probat Gambar., de Officio et potestate legati, lib. 6, c. 77. Et videtur posse probari ex cap. *Constitutum*, de Relig. domib., et cap. *Cum venisset*, de Restit. spoliat., et cap. *Veniens*, cap. *De cætero*, de Transact. Illud ergo onus personæ impositum

in collatione beneficii temporale quid est, et pretio æstimabile. Dices non esse per modum pretii, nec ex bonis recipientis beneficium, sed esse per applicationem alicujus partis fructuum beneficii ad aliquod pium opus. Sed, esto hoc ita sit, sequitur ulterius posse Episcopum, computato valore illius annuæ pensionis, simul in principio collationis valorem illum exigere a recipiente beneficium, ut Major concedit.

37. *Satisfit. — Episcopi non possunt imponere pensiones in beneficiis.* — Respondeo imprimis hoc non videri contra jus divinum, nec continere veram simoniam, si pure fiat, et sana intentione, justaque ex causa, et cum sufficienti potestate, ut de Pontifice diximus; estque eadem ratio de Episcopo in sua diocesi in casibus sibi a jure concessis, ut de transactionibus infra dicemus. Secundo, hic non tractamus nunc an Episcopi possint imponere pensiones in beneficiis, attento jure ecclesiastico; supponimus tamen ordinarie non posse propriam pensionem super ipsis beneficiis imponere, quia non possunt beneficia diminueri, et ita non possunt dividere beneficium, et pensionem quasi adhærentem illi imponere, ita ut duret quandiu pensionarius vixerit, etiam si beneficiatus moriatur. Hoc enim est prohibitum Episcopis jure communi, ut patet ex Decretis allegatis, et ex cap. *Nisi*, de Præb., in fin. Possunt tamen, quando ecclesiam sui juris a sua dignitate separant, aliquid, in recognitionem antiqui juris et superioritatis, suæ reservare, qui est casus dicti cap. *Constitutus*, ut ibi communiter exponitur, et ita ad præsentem casum nihil refert. Aliquando etiam licet Episcopis imponere pensionem personalem (ut sic dicam) in casibus in jure concessis ac declaratis, ut maxime videntur esse transactiones, et concordia litium; nam in his casibus loquuntur fere jura citata. Et interdum fortasse possunt reservare pensionem ad vitam renuntiantis propter senium, post diuturnum ecclesiæ servitium; de quo aliquid in sequentibus attingemus.

38. *Privatis personis ex jure divino prohibitum esse vendere beneficia.* — Sexto, ex his facile constat quid dicendum sit de privatis personis possidentibus beneficia: clarum enim est, ex vi juris divini esse illis prohibitum beneficia vendere, etiamsi sua esse videantur, quia sunt sua, vel secundum quid, scilicet quoad ministerium et usumfructum, vel saltem cum hac limitatione rebus spiritualibus intrinsicis, ut vendi non possint, sed gratis danda, si

ea possidens illa conferre velit. Unde addere possumus, in his privatis personis ita esse malam venditionem proprii beneficii, ut licet jura canonica eam non prohiberent, illicitum eis esset vendere beneficium, seu præbendam, aut partem ejus, etiam intuitu solius temporalitatis. Quia in privata persona nulla est potestas faciendi separationem unius ab alio, nec formaliter, nec virtute, neque ullo modo; dictum autem est, non facta separatione, non habere locum venditionem sine simonia; ergo.

39. *Difficultas. — Enodatur resolviturque, non posse beneficiarium, etiam stando in divino jure, ita locare fructus, ut illos separet a titulo beneficii.* — Dices: beneficiarius potest locare fructus sui beneficii ad aliquos annos; et, secluso jure humano prohibente, posset locare ad vitam suam: sed locatio est æquivalenter quædam venditio præbendæ pro illis annis; ergo jam licet illis aliquo modo vendere præbendam. Unde ulterius posset beneficiatus, stando in divino jure, vendere partem fructuum sui beneficii pro toto tempore vitæ suæ, accepto simul pretio et valore illius, et postea dare beneficium alteri cum sola altera parte fructuum, et consequenter etiam posset ab eodem, cui confert beneficium, prius exigere ut emeret partem fructuum totius vitæ suæ, et ita virtute venderet beneficium quoad temporalitatem ejus. Respondeo non posse privatum beneficiarium, etiam stando in divino jure, ita locare fructus beneficii, ut illos separet a titulo beneficii, quia ad hanc separationem nullam habet potestatem; nam, cum annexio facta sit auctoritate Ecclesiæ, contra divinum jus est, et contra rationem naturalem, ut a privata persona possint separari sine auctoritate publica, et gubernativa. Quantumvis ergo locentur fructus, annexi manent beneficio, et ad illum per se primo pertinent, qui titulum habet beneficii; conductor vero tantum vice illius colligit fructus, et ita ex vi contractus illius, soli fructus venduntur in ordine ad illum statum quem habent postquam sunt recepti, et sub privato dominio beneficiati.

40. Quocirca si, durante tempore pro quo fructus sunt locati, prior beneficiarius moriatur, et alius succedat, fructus sequentis temporis ad successorem pertinebunt, et illi tenebitur conductor solvere pretium, et nomine ac vice illius colligit fructus. Ideoque falsum esse existimo, quod in altero casu supponitur: nam etiam stando in jure divino, non potest privatus possessor beneficii locare seu vendere fructus sui beneficii futuros per multos annos,

vel pro toto tempore vitæ suæ, accipiendo simul pretium omnium illorum fructuum, ita ut ex vi hujus contractus præjudicet successor, privando illum tali parte fructuum pro toto illo tempore, etiamsi liberaliter dimittat beneficium post priorem venditionem. Quia privatus possessor beneficii ex ipsa natura talis rei nullam habet potestatem, aut jus ad talem venditionem faciendam. Probatur, quia ipse ex vi beneficii solum habet jus percipiendi fructus ratione spiritualis ministerii; ergo solum mediante hoc titulo et ministerio consequitur fructus; ergo non potest fructus vendere pro illo tempore, pro quo non est habiturus titulum vel ministerium spirituale, quia nullum jus habet in illos fructus, nec beneficium illud confert, quia solum dat jus ad fructus, mediante tali titulo seu ministerio. Et confirmatur, quia illa præbenda integra est per Ecclesiam deputata, ut sit stipendium sustentationis ejus qui tale beneficium habuerit; ergo non potest privatus diminuere illud stipendium pro tempore futuro, et pro suo successore.

41. *Concluditur simoniam esse in privata persona aliquid postulare ab eo cui beneficium confert.* — Unde tandem concludo, in privata persona semper esse simoniam, hoc colore vel titulo aliquid postulare ab eo cui beneficium conferre vult. Itaque vendere alicui futuros fructus illo modo, accepto simul pretio cum animo relinquendi beneficium, si per se fiat, id est, non dando beneficium emptori, non est simonia, sed injustitia, quia non venditur spirituale, sed temporale, ad quod nullum jus seu dominium habet. Et ita facit injuriam vel emptori, si decipiat illum, vel successor beneficii illis fructibus privetur. At vero si beneficium detur alicui, accipiendo pecuniam ab illo sub eo colore, quod vendit fructus futuros, vel quod posset vendere, et non facit, tunc simonia committitur contra divinum jus. Probatur, quia vendit fructus, ut postea obtineantur a tali persona titulo beneficii; ergo vendit titulum beneficii, ut supra ostensum est. Nec excusabitur a vera simonia, etiamsi dicat se non intendere vendere titulum, sed meros fructus, nam de facto vult vendere fructus ut percipiendos spirituali titulo, nec ipse potest eos separare aut aliter transferre; ergo, velit, nolit, convincitur vendere spiritualem titulum. Est ergo semper hæc simonia propria, et contra jus divinum, in privatis personis.

42. *Objectio.* — *Respondetur.* — *Contra jus positivum facit beneficiarius, qui, beneficium alteri conferendo, aliquid ab eo petit; probabile tamen est non esse hoc intrinsece malum.* — *Probabilius judicatur esse hoc intrinsece malum.* — Dices: beneficiarius privatus, cum se privat beneficio ut alteri tribuat, incommodum et jacturam patitur in temporalibus; ergo saltem poterit ab aliquo exigere aliquid ratione illius incommodi, quod patitur; nam illud pretio æstimabile est, nam est quoddam temporale detrimentum. Respondeo, supposito jure positivo, hoc non habere locum, quia hæc omnia sunt prohibita, ut constat, meritoque ordinatum est ut, si quis vult hanc jacturam non pati, eum beneficium retineat; vel si rationabilem causam habet renunciandi, et non potest sine temporali incommodo, a prælato habente potestatem remedium postulet, quia alias aperiretur via innumeris fraudibus et simoniis. At vero, stando in solo divino jure, probabile est illud non esse intrinsece malum, propter rationem factam. Et confirmatur alio simili exemplo: nam parochus, verbi gratia, non potest suam jurisdictionem pro pretio delegare, nec licentiam quam dat alteri clerico ad administranda sacramenta in sua ecclesia; si tamen ipse inde jacturam patiatur, et privetur multis proventibus, poterit se indemnem servare, et conditionem apponere, per quam proventus sibi reservet, vel justam eorum partem, quia tunc non vendit spirituale, sed redimit damnnum temporale, ut bene docuit cum Vervec. Sylvester, verb. *Simoniam*, quæst. 8, verb. *Secundum*; Ugol., Tab. 1, c. 36, § 3, num. 4; ergo similiter, etc. Nihilominus in beneficiis probabilius videtur, ex natura rei hoc etiam non licere, quia in beneficio sunt onus et commodum; et commodum ex institutione Ecclesiæ est tam annexum oneri, ut ab illo disjungi non possit, nec jus ad illud acquiri, quatenus temporale est, nisi mediante onere spirituali. Ergo qui utrumque voluntarie dimittit, non potest pro temporali incommodo aliquid exigere, cum illa jactura sufficienter recompensetur cum oneris et obligationis carentia, eumque ex illa recompensatione sequatur necessario diminutio in sustentatione, pro ministerio beneficii ab Ecclesia designata. Quare, ex natura rei videtur necessarium, ut illa recompensatio fiat ipsius Ecclesiæ auctoritate. Nec est simile in altero exemplo de parcho: nam parochus nunquam dimittit suum titulum, licet alteri det licentiam, et ideo semper

in illo manet fundamentum illorum proventuum seu emolumentorum, et ideo merito potest se indemnem servare: qui autem beneficio renunciat, nullum titulum retinet, ut possit illam recompensationem accipere.

CAPUT XXV.

UTRUM PRÆSTIMONIA SINT MATERIA SIMONIÆ
CONTRA JUS DIVINUM VEL HUMANUM?

1. *Ratio dubitandi.* — Ratio dubitandi esse potest, quia hæc non sunt ecclesiastica beneficia; quamvis enim per illa conferatur aliquod jus ad portionem aliquam ecclesiasticorum reddituum, non tamen pro spirituali titulo; ergo non sunt beneficia, nam (ut diximus) de ratione beneficii ecclesiastici est spiritualis titulus; ergo non sunt hæc materia simoniæ. Probatur consequentia, quia neque sunt spiritualia in se, ut per se notum est; neque spiritualibus annexa, quia licet fortasse illi redditus interdum fuerint annexi spiritualibus, jam in his separati sunt ab omni spirituali titulo; ergo illa vendere non est simonia contra jus divinum, ut per se etiam patet; neque etiam contra ecclesiasticum, quia in generali prohibitione vendendi spiritualia, vel eis annexa, vel beneficia, non continentur, ut ex ratione facta colligitur, nec de illis in particulari specialis prohibitio invenitur. In contrarium vero est communis usus et sensus Ecclesiæ, nunquam enim hæc vendi consueverunt.

2. *An præstimonia sint propria beneficia.* — *Præstimonia non sunt vocanda quæ laicis dantur.* — *Quæ propria præstimonia dicantur.* — De his præstimoniis controversia est, an sint propria beneficia, necne? Quidam enim negant, ut Joannes Andr., in capit. unic. de Rerum permut., in 6, cum aliis, quos infra referam tract. sequent., lib. 4 de Oratione, capit. 21. Alii affirmant simpliciter esse beneficia, quod tenet Hostiens., in c. *Postulasti*, de Rescript.; num. 9 et 10; et Oldra., cons. 81; et alios referam citato loco. Nonnulli vero distinctione utuntur, nam quædam dicunt esse præstimonia, quæ solis clericis, et cum aliquo spirituali titulo et onere dantur, et perpetua sunt; alia vero quæ dantur etiam laicis solum ad studium vel militiam, et de prioribus fatentur esse beneficia, quod est clarum; de posterioribus negant. Ita Hoged., 2 part., de Beneficiis incompatib., cap. 8, num. 12, ubi alios refert pro his omnibus opinionibus. Ego vero,

ne distinctio hæc confusionem pariat, censeo non esse vocanda præstimonia, illa quæ laicis dantur mero titulo temporali; nam hæc non solent communi usu loquendi præstimonia, sed potius pensiones appellari; nam propria præstimonia saltem primam tonsuram postulant, ut persona sit illorum capax, ut omnes fatentur, et usus probat. Item præstimonia non sunt personalia, aut vitalitia, sed perpetua; quando enim vacant per mortem habentium, non extinguuntur, sed conferri possunt et debent aliis per ecclesiasticum prælatum; hoc autem non opinor inveniri in pensionibus, quæ laicis conceduntur ad militiam, vel studium, et ideo non possunt dici præstimonia, sed pensiones; de illis ergo dicemus in puncto sequenti. Hic ergo tantum vocamus præstimonia, illa quæ sunt perpetua et clericorum propria. Et de illis adhuc res dubia fuit olim, an sint beneficia, necne. Quia ad rationem beneficii non sufficiunt illæ proprietates quas attingimus, nisi dentur ad aliquam spiritualem functionem; non constat autem hoc de his præstimoniis, ut in citato loco latius dicam.

3. *Quidam dicunt præstimonium esse materiam simoniæ, eo ipso quod solis clericis dari possit.* — *Impugnatur eorum opinio.* — Aliqui vero in proposito censent, eo ipso quod præstimonium solis clericis dari potest, esse materiam simoniæ, nec vendi ulla ratione posse, sive sit proprium beneficium, sive non, id est, sive sit institutum propter spiritualem functionem, sive solum ad alendos pauperes clericos in studio, ut postea possint ecclesiæ inservire. Ratio est, quia jam sunt annexa illa bona alicui rei spirituali, scilicet, ordini clericali, saltem primæ tonsuræ, quæ etiam spiritualis est. Et videtur favere D. Thomas, dicto art. 4; nam connexionem hanc explicat, per hoc, quod aliquid non competit, nisi habenti officium clericale. Et eodem modo loquitur Cajetanus, in dicto tract. 9, tom. 2 Opusc., q. 1. Sed revera si hæc præstimonia nullum haberent annexum alium spiritualem titulum, illud non sufficeret ad materiam simoniæ constituendam, saltem ex vi juris divini, quia tale præstimonium revera non esset verum beneficium propter illam solam conditionem. Quia, licet tonsura esset necessaria ad tales fructus percipiendos ex Ecclesiæ ordinatione, nihilominus fructus non darentur ratione tonsuræ, sed ratione studii, verbi gratia, vel ad studendum. Unde ex illo solo capite non potest proprie dici temporale esse annexum spirituali consequenter, quia illi fructus non se-

quantur ex tonsura, nec ratione illius debentur, sed solum se habet tonsura tanquam conditio, quam jus prærequirit, ut subjectum sit aptum ad recipiendum illud temporale, quod non videtur satis ad propriam connexionem. Sicut si quis institueret certas portiones ad alendos clericos pauperes in studio, et non alios, non ideo dicerentur illa bona annexa spiritualibus, si nihil aliud spirituale ab eis exigeret. Addendum ergo est, hæc præstimonia revera habere titulum spiritualem, cui temporalia illa annexa sunt; nam saltem obligant ad officium canonicum, quod satis est ex omnium sententia, nam est clericale officium. Et ideo D. Thomas non dixit, habenti clericalem tonsuram, sed habenti clericale officium, et ita etiam exposuit bene Cajetanus. Et licet olim fuerit dubium de illa obligatione, hodie dubitari non potest, ut citato loco ostendam.

4. *Præstimonia esse materiam simoniæ resolvitur.* — Sit ergo certa resolutio, præstimonia, si proprie et secundum communem usum illius vocis loquamur, esse materiam simoniæ, et vendi non posse, eodem modo quo cætera beneficia. Ita docet Hostiens., supra, cum aliis relatis; et Sot., lib. 9 de Just., quæst. 7, art. 1. Et probatur primo, quia sunt beneficia ecclesiastica, licet simplicissima: ostensum autem supra est, quoad hoc esse eandem rationem de beneficiis simplicibus, et cæteris. Secundo, ex consuetudine sumitur efficax argumentum, quia cum magna sit cupiditas obtinendi beneficia, et præsertim ea quæ simpliciora sunt, nemo audet præstimonia vendere aut emere, nec Ecclesia id toleraret. Tertio, ex modo quo conferri solent, constat, collationem eorum spiritualem esse, et vendi non posse; solum enim a prælatis ecclesiasticis, et cum solemnitate qua cætera beneficia, hæc conferuntur; signum ergo est reputari spiritualia, ac subinde eorum fructus esse spiritualibus annexos. Et ita plane declaravit Pius V in motu proprio, quem capit. sequentibus referemus, et illum infra, tractando de horis canonicis, explicabimus.

CAPUT XXVI.

UTRUM PENSIONES ECCLESIASTICÆ SINT MATERIA
SIMONIÆ.

1. *Opinio canonistarum asserentium pensionem non esse rem spiritualem.* — Antiqua opi-